

Ислом гиёҳвандликка қарши

19:51 / 22.04.2017 5214

Бугунги кунда инсонни ақлини оладиган, унинг хотирасини заифлаштирадиган, турли касалликлар: асаб касаллиги, ошқозон, ўпка касаллиги, нафас йўлини сиқувчи, фикр ва зеҳн ўткирлигини сустлаштирувчи, аъзоларда қаттиқ оғриқ пайдо қилувчи, таомга иштаҳани сустлаштирувчи, инсонни оздириб юборувчи, жинсий заифликка сабаб бўлувчи, қон томир ва тана аъзоларини уюшиб қолиши, рак касали, иродасизлик, дангасаликни келириб чиқарувчи ва яна бошқа санаб бўлмас турли касалликларга сабаб бўлувчи, шариатимизда гуноҳи кабиралардан саналган иллат, аср вабоси – гиёҳвандлик ва маст қилувчи нарсалар ҳақида кўп суҳбатлар қиляпмиз.

Ҳа, бугун гиёҳвандлик ва маст қилувчи нарсаларнинг зарарлари ҳаммамизга ойдек равшан.

Динимиз ҳалол билан ҳаром ўртасини ажратишни фарз қилган.

دع بة ضيف لال حلا بلط « لاق، ملسو و هيلع لال ص ي بن ل أن: لال دب ع ن
ة ضيف لال »

Абдуллоҳ ибн Масъуд р.а.дан: Пайғамбар с.а.в.: "ҳалолни талаб қилиш фарздан кейинги фарз", дедилар. Яъни, илм олишдан кейинги фарз ҳалолдан талаб қилишдир. Бошқа бир ҳадисда шундай дейилган:

نمؤم لك ىلع ة ضيف لال حلا بلط

Ҳалолни талаб қилиш ҳар бир мўмин учун фарздир.

Қуръони каримда эса:

أبّي ط الال ح ضرأل ا يف أمم اولك سأل ال أهأ ا

Яъни, "Эй одамлар! Ер юзидаги нарсалардан ҳалол-покларини енглар". Бақара-168 дейилган.

امم اولك سانللا اهي اى) ملس و هيلع هللا ىلص هللا لوسر دنع ةيآلا هذه تيلا
نأ هللا عدا هللا لوسراي لاقف صاقو يبا نب دعس ماقف (ابيط الالح ضرألا ي
بأ دعس اى ملس و هيلع هللا ىلص يبنللا هل لاقف ةوعدلا باحتسم ينلرعج
ةمقللا فذقيلا دبعللا نإ هديب دمحم سفن يذلاو ةوعدلا باحتسم نكت كمعطم
نم همحل تب ن دبع امي أو اموي نيعبرأ لمع هنم لبقتي ام هفوج يف مارجلا
هب ىلوا رانلاف ابرلاو تحسلا

Яъни, ушбу оят: "Эй одамлар! Ер юзидаги нарсалардан ҳалол-покларини энглар" Расулуллоҳ с.а.в. ҳузурларида тиловат қилинганда, Саъд ибн Абу Ваққос р.а. ўринларидан туриб: "Ё Расулаллоҳ, Аллоҳга мени дуоси ижобат бўлувчи (бандалардан) қилишини дуо қилинг", деди. Пайғамбар с.а.в. унга: Эй Саъд, луқмангни покла, дуоси ижобат бўлувчилардан бўласан, менинг жоним унинг қўлида бўлган зотга қасамки, албатта банда қорнига ҳаром луқма ташласа, унинг қирқ кунлик амали қабул қилинмайди ва қайси банданинг гўшти (яъни танаси) ҳаром ва рибодан ўсса, унга дўзах ҳақлидир, дедилар.

Ибодатимиз ва дуоларимизнинг қабул бўлиши истеъмол қилаётган таомимизга боғлиқдир. Ҳаром истеъмол қилувчи ароқхўр ва гиёҳвандларнинг қирқ кунлик ибодат ва дуолари қабул бўлмай турар экан. Бу нақадар катта мусибат. Аслида мўминнинг бир кунлик, бир лаҳзалик ибодатининг қабул бўлмаслигининг ўзи катта мусибатдир.

Чунки Аллоҳ таоло пок нарса истеъмол қилишни амал қилишга буюришдан олдин келтирган:

51: نونمؤملاّ احلاص اولمعاو ت ابي طلالا نم اولك

Яъни, "Пок нарсалардан энглар ва солиҳ амаллар қилинглар"

Ушбу оятда солиҳ амал қилишдан олдин ейдиган луқмамизнинг пок бўлишига буюриляпмиз.

Ер юзида ейиладиган нарсаларнинг бир нави наботат яъни, ўсимлик ҳисобланади. Булардан инсоннинг соғлиги ва ақлига зарар берадигани ҳалол саналмайди.

Наркота, наша, хамр ва гиёҳвандликка ўхшаш ақлни кетказадиганлар ва захар каби ҳаётни кетказадиганлар динимизда ҳаром саналади.

Қуръони каримда бу ҳақида шундай дейилган;

(195/1995) (روس) ... كَلِّمْنَا لِيَوْمِ كَيْدِي أَبِى أَوْ قُلْتُ أَلَوْ

Яъни: "...Ўз қўлларингиз билан ўзларингизни ҳалокатга ташламангиз!...".
Бошқа бир оятда эса:

(29/1995) (روس) ... مَحْرُومًا كَبَّانًا كَلِّمْنَا لِيَوْمِ كَيْدِي أَبِى أَوْ قُلْتُ أَلَوْ

Яъни: "...ўзларингизни (бир-бирингизни ноҳақ) ўлдирмангиз! Албатта, Аллоҳ сизларга раҳм-шафқатлидир".

Гиёҳвандлик Аллоҳ таоло инсонга ато этган жон, жисм ва ақл неъматларининг заволига сабаб бўляпти.

Шунга қарамай бу нарсалар кўпайса кўпайяпти, лекин камаймаяпти. Эркагу аёл, ёшу қари, студенту мактаб болалари орасида ҳам топиляпти.

Бунинг сабаби Аллоҳ ва Унинг Расулининг амрига юрмаслик, қиёмат ва охирада сўроқ-савол қилинишдан қўрқмасликдандир.

Шунинг учун бу "аср вабоси" муаммосини барча давлатлар бирлашиб ҳам ҳал қилишга эриша олмаяпти....

Бу нарса жамиятга ниҳоятда катта зарар келтиряпти. Жумладан:

Иқтисодий зарарлар. Ҳисобсиз молу-мулки ва ақлу заковатини кайфу сафога сарфляпти. Бу исроф ҳисобланади. Оилани хароб қилади. Фақирликни келтириб чиқаради. Улар жамиятга манфаат келтириш ўрнига ишламасдан зарар келтиради. Ривожланишдан ортда қолади. Турли сон-саноксиз..... касалликларга дучор бўлади. Ўзларидан ногирон зурриётларни дунёга келтириб, жамиятга ташвиш ва оғир юк бўлади. Ёшлайин ногирон бўлиб қолади ёки ҳаётдан кўз юмади. Энг даҳшатлиси бу азоблардан шу дунёнинг ўзида қутилмай, балки Аллоҳнинг ҳузурига кабира гуноҳ билан рўбарў бўлади.

Мазкур зарарларни ҳисобга олиб шариатимиз бу "оқ захар" деб номланган нарсани ижмоъ билан ҳаром деган ва гуноҳи кабиралардан санаган.

Бу билан тижорат қиладиганлар инсоннинг жони билан тижорат қилувчилар ҳисобланади.

Демак улар қилаётган тижорат бошқа инсонларнинг ўлимига сабаб бўлиб, гўёки ана шу сабабдан ҳаётдан кўз юмганларга нисбатан улар қотил ҳисобланади.

Биз одам савдоси ҳақида жуда кўп гапирамиз. Одам савдоси билан шуғулланувчилар одамларнинг жасадини тирклайин сотишса, гиёҳванд

моддалар билан тижорат қилувчилар одамларнинг жонини сотишяпти, бу иккиси ҳам ўта катта гуноҳ саналади.

Гиёҳванд моддалар билан шуғулланувчилар ўзларининг бу қилмишларига қарши чиқувчиларни йўқ қилишга молларини сарфлаб бўлсалар ҳам тайёрдилар.

Шунинг учун шариатимиз уларнинг ушбу қилмишлари яъни, ер юзида фасод қилаётганликлари сабабли уларни қуйидаги оятнинг таҳтига дохил қилади:

وَأُولَئِكَ فِي نَأْسٍ مُّسِيئَةٍ وَالَّذِينَ هُمْ يُرْسِلُونَ فِي نَأْسٍ مُّسِيئَةٍ وَالَّذِينَ هُمْ يُرْسِلُونَ فِي نَأْسٍ مُّسِيئَةٍ وَالَّذِينَ هُمْ يُرْسِلُونَ فِي نَأْسٍ مُّسِيئَةٍ
يَفُوزُونَ بِهِمْ وَيُجِزُّونَهُمْ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقًّا لِّمَا هُمْ كَاذِبُونَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُجْرِمُونَ
مُذْطَبَعٌ بِأَدْعَى خَالِئِ فِي مَوْلَى وَآيٌ نُّدَلِ

Яъни, "Аллоҳга ва Унинг Пайғамбарига қарши уруш қилувчилар, ер юзида фасод қилувчиларнинг жазоси, албатта, ўлдирилмоқлари ёки осилмоқлари ёхуд қўл-оёқлари қарама-қарши томондан кесилмоғи ёки ер юзида сургун қилинмоқларидир. Бу (нарс) уларга бу дунёда ор бўлур. Охиратда эса, уларга улкан азоб бор". Моида-33

Демак улар бу хорликдан дунёда ҳам, охиратда ҳам қутила олмас эканлар. Демак бу билан касб қилишлик ҳаром, унинг таъсирида қилинган ибодатлар мақбул бўлмас, унинг фойдасидан савоб умид қилиб садақа қилиб бўлмайди ва унинг топган пуллари хайрли ишларга сарфлашга ярамайди.

Улар ўзларича гўёки садақа қилиб турса топган моллари пок бўлади, деб ўзларини алдашади.

رَهْطٌ نَمَكٌ نَاكٌ عَاظٌ فِي مَارْحَلٍ نَمَقٌ فَنَأْمٌ : هِنَعٌ هَلَلٌ يَضُرُّ رِيْثَلَا نَايْفَسٌ لِقِ
الْهَرْفِكِي الْبَنْدَلَاو، اَمَلَا الْهَرْطِي اَلْسَجْنَلَا بَوْتَلَاو، لَوْبَلَابٌ سَجْنَلَا بَوْتَلَا
لَلْحَلَا

Яъни, Суфён Саврий р.а. айтадилар: Ким Аллоҳнинг тоатига ҳаром нарсани инфоқ қилса, гўёки нажас теккан кийимни бавл билан поклабди. Нажосат теккан кийим сув билан поклангани каби гуноҳлар ҳам ҳалол нарса билан покланади.

Аллоҳ таоло бундай ақлни олувчи иллатларни шайтоннинг амалидан деб мўмин бандаларини ундан қайтарган:

نَاطِيَّ شَلَلٍ مَعْنَمٌ سَجْرُ مَالٍ زَالٍ أَوْ بَأْصَنِّ أَلٍ أَوْ رَسِيٍّ مَلٍ أَوْ رَمَحٍ لَلِ أَمِّنٍ أَوْ نَمَّ آ نِي دَلَّ أَاهِيَّ أَيْ
 وَادَعْلُ أَلْمُكَّنَّ يَبَّ عَقُوِيَّ نَأْنِ أَطِيَّ شَلَلٍ أَدِي رِيَّ أَمِّنٍ (90) نُوْحَلْفُتْ مُكَّلَعْلُ هُوْبَنَنْتُ جَاف
 مُتْنَأَلْفَهْ أَلصَلَّ نَعَّ وَهَلَلِ رَكْذَنْ عَمُكْ دُصَيَّ وَرَسِيٍّ مَلٍ أَوْ رَمَحٍ لَلِ يَفَّضَّ عَبَّ لَلِ
 (91) نُوْهَتْ نُم

Яъни, "Эй иймон келтирганлар! Албатта, хамр, қимор, бутлар ва (фол очадиган) чўплар ифлосдир. Шайтоннинг ишидир. Бас, ундан четда бўлинг. Шоядки, нажот топсангиз. Албатта, шайтон хамр ва қимор туфайли ораларингизга адоват ва ёмон кўришликни солишни ҳамда сизларни Аллоҳнинг зикридан ва намоздан тўсишни хоҳлайди. Энди тўхтарсизлар?!"
 Моида 90-91

Мазкур оятда хамр (ароқ) бут билан ёнма-ён келди. Бут шариатда ширк ҳисобланади. Ҳадис шарифда шундай дейилган:

-: مَلَسُو هِيَ لَعْلَلِ لَص - هَلَلِ أَلْوَسَرَّ لَق: لَق أَمُهْنَعُ هَلَلِ أَيْ صَرَّ سَابَعَنْ بَأْنَع
 دَمَحْ أَاهَوْر. «نَنْتُ وَدِبَاعَك هَلَلِ أَيْ قَلَّ تَأْمَنْ أَلْمُكَّنَّ»

Яъни, Ибн Аббос р.а.дан ривоят қилинади: Расулulloҳ с.а.в. дедилар: "Хамр (ароқ)га берилган агар ўлса, Аллоҳга бутга сиғинувчи каби йўлиқади".
 Оятда хамрни "рижс" яъни, ифлослик, қабоҳат деб келтирди.
 Бу билан кифояланмасдан, шайтоннинг ишидир дейилди. Шайтоннинг иши фаҳш ва мункар иш эканини яхши биламиз.

21: رَوْنَلِ رَكْنَمَلِ أَوْ أَشَحْلَلِ أَبْرُمُ أَيُّ هُنَّ إِفْ نَاطِيَّ شَلَلِ أَوْ طَخَّ عَبَّ تَيَّ نَمَو

Яъни, "Ким шайтоннинг изидан эргашса, бас, албатта, у фоҳиша ва мункарга буюради"
 Давомида эса, Бас, ундан четда бўлинг, бошқа тарафда тулинг дейилди.
 Яъни, ҳаром бўлди, деб қўя қолмади.
 Сўнгра, булардан сақланиш нажот эканлигини айтиб, "Шоядки, нажот топсангиз", деди.
 Баъзилар дорилик учун ичамиз деб ўзларини алдаб, хотиржам бўлишади.

أَهْنَعُ أَاهَوْرَفَ، رَمَحٍ لَلِ نَعَّ يَبَّ لَلِ أَسُّ يَفَّغُ لَلِ دِيَّ وَسَنْ نَبَّ قَرَّاطَنَّ أُنَّ: رُحَّ نَبَّ لَلِ أَوْ نَعَّ

مَلْسُومٌ دَمَحٌ هَآوِرٌ. «ءَادُهُنَّ كَلَّوْءَآوِدَبَسَّيْلُ هُنَّ» : لَاقِ ءِءَاوَدِلَلِ هُءْغَنَصَآمِّنْ : لَاقِفِ
هَخَّصَّوْءِي ذِمَّرْتَلْآو دُوَادٌ وُبَّآو

Воил ибн Хужр р.а.дан ривоят қилинади: Ториқ ибн Сувайд ал-Жуъфий Набий с.а.в.дан хамр ҳақида сўради. (Пайғамбар с.а.в.) уни ундан (яъни, хамрдан) қайтарди. Шунда у: "Мен уни даво учун қиламан", деди. (Пайғамбар с.а.в.): "У даво эмас, лекин у дарддир, дедилар".

Баъзи ҳолатларда дўхтирлар "бу соғлигинга зарардир" деса, қайтилади-ю, шариат қайтарган дейилса эътибор қилинмайди. Тиббиёт бу нарсаларнинг ҳамма зарарларини ҳали тўлиқ билмайди. Шариат буюрдими, қилайлик. Шариат қайтардими қайтайлик. Ҳикматини билмасак Аллоҳ таолога ҳавола қилиб қўяйлик.

Чунки бугун бунинг зарарлари исбот талаб қилмайдиган ҳақиқат бўлиб турибди. Турли бедаво касалликларга чалиниш, ишсизлик, ногирон фарзандларнинг дунёга келиши, оилаларнинг бузилиши, фарзандларнинг сарсон-саргардон бўлиши, нафсга қул бўлиш, иродасизлик, ўлим, турли ўғрилик ва одам ўлдириш каби жиноятлар, автоҳалокатига учрашлар содир бўляпти. Ўзларининг бу нотўғри мақсадлари йўлида гиёҳвандлик моддасини юртига олиб кириб юртга хиёнат қиляпти. Юртнинг келажаги бўлган ёшларнинг онгини заҳарлаб, бошқа давлатларга қарам бўлишга ёрдам беришяпти.

Мақсадимиз ҳар томонлама комил, соғлом, олийжаноб, юксак тафаккур ва маънавиятли, ижтимоий фаол намунали жамият барпо этишдир.

Тарихдан маълумки, бир давлат бошқа давлатни ўзига қарам қилиш учун аввало ўша юртнинг ёшларини онгу-идроки ва ақли-заковатини сусайтириш пайига тушади. Буларнинг энг кучлиси гиёҳвандлик ва ароқхўрликдир.

Мусулмонлар кечиримли, ғазабни ютувчи бўлади деймиз. Лекин ҳар бир шахс ўзининг ҳаққида кечиримли бўлиши мумкин. Аммо динимизга, Ватанга, юртимизга, халқимизга, мусулмонларга, Аллоҳга ва Расулига қилинган бундай ноҳақлик ва хиёнатлар кечирилмайди, уларга ғазаб қилинади.

Бундай мункар ишлар содир бўлаётганидан хабардор бўлганлар бунинг олдини олишлари, керакли органларга зудлик билан хабар беришлари лозим.

Пайғамбаримиз с.а.в. шундай деганлар:

يَأْرُنَّ مَلْسُومٌ هَلْ لَعَلَّ لَوْ سَوَّيْتَهُ لَعَلَّ لَوْ سَرُّتَهُ عَمَسٌ! يَرْدُخُلَّ لِدَيْغَسِ وُبَّآو لَاقِ

عَطَتْ سَيِّمًا لَمْ يَنْفِ، لَعَفَ فَيَلْفِ هَدْيٍ بِرِّيْ عِيْنًا عَاطَتْ سَائِرَ أَرْكَانٍ مُّكْنَمِ
نَامِي إِلَى أَعْضَاءِ كَلْدَوِيٍّ هَبَّ لِقَبْفٍ عَطَتْ سَيِّمًا لَمْ يَنْفِ، هُنَّ أَسْلَبَفِ

Абу Саид ал Худрий р.а. айтадилар: "Мен Расулуллоҳ с.а.в.ни: "сизлардан ким бир мункар ишни кўрса, қўли билан ўзгантиришга қодир бўлса қилсин, агар қодир бўлмаса, тили билан (ўзгартирсин), агар қодир бўлмаса, қалби билан (шу ишни ёмон кўрсин) ва бу иймоннинг заифидир", деб айтаётганини эшитдим", деди.

Демак уммат, жамият учун зарар бўладиган бундай ишларни олдини олишда, унга қарши курашишда ҳамма, катта-ю, кичик, эркагу-аёл, ёшу-қари, амалдору-оддий ишчи, ўқитувчию-ўқувчи, хуллас ҳамма, айниқса биз мусулмонлар биринчи сафда бўлишимиз керак.

Сидиқметов Қудратуллоҳ
Кўкалдош мадрасаси мударриси